

עקדת יצחק (ט) – בן כמה היה יצחק?

The Akedah: How Old Was Yitzhak?

(1) בראשית כב:א-כב

(א) ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני: (ב) ויאמר קחנא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל-ארץ המדיה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך: (ג) וישכם אברהם בבקר ויחבש את-חמורו ויקח את-שני נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עלה ויקם ולך אל-המקום אשר אמר-לו האלהים: (ד) ביום השלישי וישא אברהם את-עיניו וירא את-המקום מרחק: (ה) ויאמר אברהם אל-נעריו שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד-כא ונשתחוה ונשובה אליכם: (ו) ויקח אברהם את-עצי העלה וישם על-יצחק בנו ויקח בידו את-האש ואת-המזבחת וילכו שניהם יחדו: (ז) ויאמר יצחק אל-אברהם אביו ויאמר אבני הנני בני ויאמר הנה האש והעצים ואיה הששה לעלה: (ח) ויאמר אברהם אלהים יראה-לו הששה לעלה בני וילכו שניהם יחדו: (ט) ויבאו אל-המקום אשר אמר-לו האלהים ויבן שם אברהם את-המזבח ויערך את-העצים ויעקד את-יצחק בנו וישם אתו על-המזבח ממעל לעצים: (י) וישלח אברהם את-ידו ויקח את-המזבחת לשחט את-בנו: (יא) ויקרא אליו מלאך ה' מן-השמים ויאמר אברהם ויאמר הנני: (יב) ויאמר אל-תשלח ידך אל-הנער ואל-תעש לו מאומה כיו עתה ידעתי כי-ירא אלהים אתה ולא חשכת את-בנך את-יחידך ממני: (יג) וישא אברהם את-עיניו וירא והנה איל אחר נאחו בפסבך בקרניו ולך אברהם ויקח את-האיל ויעלהו לעלה תחת בנו: (יד) ויקרא אברהם שם-המקום ההוא ה' יראה אשר יאמר היום בהר ה' יראה: (טו) ויקרא מלאך ה' אל-אברהם שנית מן-השמים: (טז) ויאמר בי נשבעתי נא-סה' פי יען אשר עשית את-הדבר הזה ולא חשכת את-בנך את-יחידך: (יז) כי-ברך אברכה והרבה ארבה את-זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על-שפת הים וירש זרעך את שער איביו: (יח) והתברכו בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמעת בקולי: (יט) וישב אברהם אל-נעריו ויקמו וילכו יחדו אל-באר שבע וישב אברהם בבאר שבע:

(כ) ויהי אחר הדברים האלה ויגד לאברהם לאמו הנה ילדה מלכה גסה הוא בנים לנחור אחיך: (כא) את-עוין בכרו ואת-בזו אחיו ואת-קמואל אבי ארם: (כב) ואת-כשד ואת-חזו ואת-פלדש ואת-ידלף ואת בתואל: (כג) ובתואל ילד את-דבקה שמנה אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם: (כד) ופילגשו ושמרה ראומה ותלד גסה הוא את-טבח ואת-גחם ואת-תחש ואת-מעכה:

(2) בראשית כג:א-ב

(א) ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה: (ב) ותמת שרה בקרית ארבע הוא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה:

(3) בראשית כה:יט-כ

(יט) ואלה תולדות יצחק בן-אברהם אברהם הוליד את-יצחק: (כ) ויהי יצחק בן-ארבעים שנה בקחתו את-דבקה בת-בתואל הארמי מפדן ארם אחות לבן הארמי לו לאשה:

(4) בראשית רבה ז"ח

(ה) וַיֵּבֵא אַבְרָהָם לְסֹפֵד לְשָׂרָה, מֵהֵיכָן בָּא, רַבִּי לֹוי אָמַר מִקְבוּרָתוֹ שֶׁל תָּרַח לְשָׂרָה בָּא, אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי וְהָלֹא קְבוּרָתוֹ שֶׁל תָּרַח קִדְמָה לְקְבוּרָתָהּ שֶׁל שָׂרָה שְׁתֵּי שָׁנִים, אֲלָא מֵהֵיכָן בָּא מֵהַר הַמּוֹרִיָּה, וּמִתָּה שָׂרָה מְאוּתוֹ צִעַר, לְפִיכֵן נִסְמְכָה עֲקֵדָה לְוִיָּהּ חַיִּי שָׂרָה.

(5) בראשית רבה (וילנא) פרשת וירא פרשה נו

ח ד"א א"ר יצחק בשעה שבקש אברהם לעקוד יצחק בנו אמר לו אבא בחור אני וחוששני שמא יזדעזע גופי מפחדה של סכין ואצערך ושמא תפסל השחיטה ולא תעלה לך לקרבן אלא כפתני יפה יפה, מיד ויעקד את יצחק, כלום יכול אדם לכפות בן שלשים ושבע [נ"א בן עשרים ושש שנה] אלא לדעתו...

(6) מדרש אגדה (בובר) בראשית פרשת חיי שרה פרק כג

ד"א ויהיו חיי שרה. למה הסמיך מיתת שרה אחר עקידת יצחק, לומר כשבא אברהם מהר המוריה מצא שרה שמתה על דברי שטן, ולכך מריעין בראש השנה כדי שיהיה להם מיתת שרה כפרה, לפי שתרועה היא גינוח וייליל:

(7) רש"י בראשית כ"ג

לספד לשרה – ונסמכה מיתתה לעקידה, שעל ידי בשורת עקידה שנזדמן בנה לשחיטה, וכמעט לא נשחט, פרוחה רוחה ומתה.

(8) סדר עולם רבה (מיליקובסקי) פרק א

אבינו יצחק היה בשעה שנעקד בן כ"ו שנ' בו בפרק נולדה רבקה נמצאת כשנשאה יצחק בת ארבע עשרה שנ' אבינו אברהם קבר את תרח אביו לפני מיתתה שלשרה בשתי שנים

(9) מדרש רבה בראשית כ"ב

[נסח אחר: אמר לו ישמעאל, אני חביב ממך שנמלתי לשלש עשרה שנה, אבל אתה נמלת בקטנך ואי אפשר למחות. אמר לו יצחק כל מה שהלוית להקדוש ברוך הוא שלשה טפים דם הם, אלא הריני עכשו בן שלשים ושבע שנה אלו מבקש לי הקדוש ברוך הוא להשחט איני מעכב, אמר הקדוש ברוך הוא הרי השעה, מיד ודאליהם נספה את אברהם.]

10) *Antiquities of the Jews, Book I, Chapter 13:2*

Now Abraham thought that it was not right to disobey God in any thing, but that he was obliged to serve him in every circumstance of life, since all creatures that live enjoy their life by his providence, and the kindness he bestows on them. Accordingly he concealed this command of God, and his own intentions about the slaughter of his son, from his wife, as also from every one of his servants, otherwise he should have been hindered from his obedience to God; and he took Isaac, together with two of his servants, and laying what things were necessary for a sacrifice upon an ass, he went away to the mountain. Now the two servants went along with him two days; but on the third day, as soon as he saw the mountain, he left those servants that were with him till then in the plain, and, having his son alone with him, he came to the mountain. It was that mountain upon which king David afterwards built the temple. Now they had brought with them every thing necessary for a sacrifice, excepting the animal that was to be offered only. Now Isaac was twenty-five years old. And as he was building the altar, he asked his father what he was about to offer, since there was no animal there for an oblation: — to which it was answered, "That God would provide himself an oblation, he being able to make a plentiful provision for men out of what they have not, and to deprive others of what they already have, when they put too much trust therein; that therefore, if God pleased to be present and propitious at this sacrifice, he would provide himself an oblation."

(11) אבן עזרא מירוש ראשון בראשית כ"ב

(ו-ח) וקדמונינו ז"ל אמרו: כשנעקד יצחק היה בן ל"ז שנה. ואם מדרך קבלה נקבל. ומדרך סברא, אם זה נכון היה ראוי שתהיה צדקת יצחק גלויה, ויהיה שכרו כפלים משכר אביו, שמסר עצמו ברצונו לשחיטה. ואין בכתוב מאומה על יצחק.

ואמרו אחרים: שהיה בן ה' שנים. גם זה לא יתכן, בעבור שנשא עצי העולה. והקרוב אל הדעת: שהיה לו קרוב מ"ג שנה, והכריחו אביו ועקדו שלא ברצונו. והעד: שהסתיר הסוד אביו ממנו, ואמר אלהים יראה לו השה, כי אילו אמר לו אתה העולה, יתכן שיברח.